

OVER „WITTE” SCHOLEKSTERS, EN EEN ZWARTE ZILVERPLEVIER.

Het was in de herfst van 1937, toen ik voor het eerst kennis maakte met een albinistische, of, om juist te zijn, met een afwijkend gekleurde scholekster.

Ik genoot daar natuurlijk naar behoren van, en kan me alles nog net zo precies herinneren, of het gister ware gebeurd. Het dier kwam laag over 't slik aangevlogen, en ik wist in het eerst absoluut niet, met welke vogel ik te doen had. Nadat hij was neergestreken, bemerkte ik al gauw dat het een scholekster was, een exemplaar dat op de plaatsen, waar een gewone scholekster zwart is, een heel lichte isabelkleur vertoonde. Prachtig staken bij die tere kleur de oranje-rode snavel, de rode poten en het rode oog af. Ik zie het dier nog voor me staan, en herinner me de verrukking, die iemand doorstroomt, wanneer hij zich bewust is, iets zeldzaams te zien.

Want het zien van een albino of een afwijkend gekleurde vogel, behoort toch zeker tot de zeldzaamheden, en ik dacht dan ook, dat dit wel de enige keer in mijn leven zou zijn, dat ik een witte scholekster zien zou.

Vooraf een volkomen wit of anders gekleurd exemplaar, komt niet vaak voor. Op 't ogenblik herinner ik me een paar bonte jonge mussen, een witbonte en een zilverkleurige spreeuw, een bij zwart affe houtduif, een rietgans met een aantal witte slagpennen en een buizerd met een paar witte staartveren. Altijd zijn dat buitenkansjes, en wie schetst dan ook mijn verbazing, toen ik 27 Mei '40, een paar honderd meter van de plaats, waar ik bijna drie jaar geleden de eerste zag, wéér een witte scholekster op het strand zag staan.

Op die dag was ik na het avondeten nog even naar de Noordnol gereden, om daar te genieten van de vogels. De schorren en stranden aan de N.W. zijde van de Nol zijn nog al hoog, zodat daar bij hoog water altijd drommen vogels zijn te vinden, die van de lagere, onderlopende slibbanken in de omtrek worden verdreven, en hier komen rusten.

Ik overzag de gehele troep, toen mijn oog viel op een witte vogel, die een eindje achter een troep scholeksters stond te slapen. Wéér een witte scholekster, of was het misschien dezelfde van drie jaar terug? Deze vogel had echter alleen de kop, borst en rug tot aan de kleine slagpennen toe zeer licht isabellakleurig, de rest van het verenkleed was zuiver wit, ook de grote slagpennen en de staartzoom, terwijl het ex. van Sept. '37 bruingele slagpennen en een bruingele staartzoom had. Maar met de jaren was hij

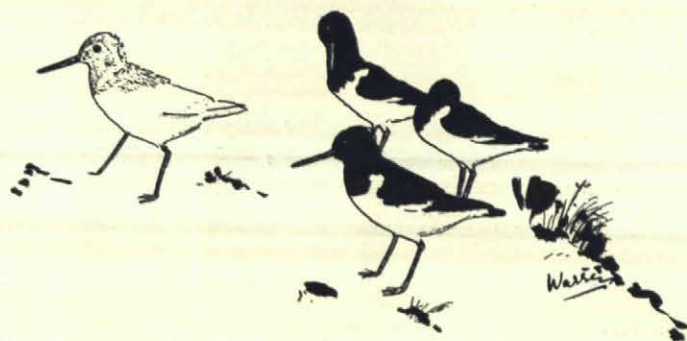
Witte scholekster, of was het
ter alleen de kop, borst en
, de rest van het verenkleed
erwijl het ex. van Sept. '37
Maar met de jaren was hij

achter een troep scholeksters stond te slapen. Wéér een v
misschien dezelfde van drie jaar terug? Deze vogel had ec
rug tot aan de kleine slagpennen toe zeer licht isabellakleuri
was zuiver wit, ook de grote slagpennen en de staartzoom,
bruingele slagpennen en een bruingele staartzoom had.

Van hem zag ik iets, wat ik nog van geeneen andere scholekster had gezien, n.l. dat hij geruime tijd stond, rustend op het gehele loopbeen, dus met het hielgewricht op de grond. De kleur van zijn poten was mooi rood, veel roder dan van zijn zwarte soortgenoten. Hij deed ook een beetje zielig, dribbelde in een sullig loopasje een eindje langs het water, stond dan weer te dutten, kortom, gedroeg zich zoals het een echte albino betaamt. Er zat weinig leven bij. Mijn tijd was beperkt, en 't zou ruim een maand duren, eer ik weer zo iets zag.

Dat was 12 Juli. 's Morgens dwaalde ik genietend over de bloeiende schorren, die paars werden van de eerste honinggeurende lamsoren. De krekten waren nog vol, zodat ik nog even wachten moest, en ik was al van plan links af te slaan naar de dwergsternbank, toen mijn oog viel op een zwarte vogel, die met enige grijze zilverplevieren opvloog en neerstreek aan de waterrand. Het leek wel een zwarte zilverplevier, doch dat hield ik voor onmogelijk, en toch, toen ik de kijker er op richtte, kreeg ik de heerlijke zekerheid: daar, tussen gewone soortgenoten in prachtkleed, stond een

geheel pikzwarte zilverplevier, een montere, slanke vogel, die de andere achterna zat, en er mee vocht. Pikzwart waren kop, borst, buik en rug, de vleugels en de staart hadden in de zon een loodkleurige glans. Ja, en toen werd het helemaal mooi! Ik keek eens wat op zij,

en daar stond in 't zelfde gezichtsveld een witte scholekster te slapen tussen zijn soortgenoten. In de felle morgenzon leek geen enkel veertje isabel, hij leek me ook iets forser en meer rosekleurig van poten dan het vorige ex., maar het morgenlicht was zeer helder, en gaf dus misschien andere nuances weer, dan de avondzon. Nu moest ik over de kreek, en kroop tot achter een hoog begroeide schorrand. Ongetwijfeld had ik tot zeer dicht bij de vogels kunnen komen, als die niet gewaarschuwd waren geweest door een tweetal bezorgde scholeksterouders, die onophoudelijk aanvallen op me deden. De „witte” werd ook wakker, en tippelde op zijn roze poten de richting van de zwarte plevier uit.

't Was haast ongelooflijk! Daar stonden die twee uitersten vlak naast elkaar, liepen elkaar voorbij: contrasten. Ineens vloog alles op, de zilverplevieren gingen hoog de lucht in, steeds verder, tot ze verdwenen in 't hemelblauw. De scholeksters streken, na wat rondgevlogen te hebben weer neer, 't witte aan de kant.

De zwarte plevier zou ik nooit meer zien, maar ik had ook weinig vermoeden dat de witte scholekster „dagelijks brood” voor me zou worden. En toch is dat zo. Vanaf 15 Juli ongeveer, vind ik bijna dagelijks iets over hem in mijn dagboek. B.v. 16 Juli: De witte zit weer over de krekten, en slaapt. Plotseling begint hij te rennen. Dan

strekt hij loom de rechtervleugel over de poot, en haalt die nog langzamer terug. Schudt al zijn veren en waadt tot over het hielgewricht in 't water. Wanneer alle scholeksters wegvliegen, zondert hij zich geheel af en verdwijnt in de richting van Rammekens.

Zo gaat het dag na dag, 17, 18, 21, 22, 23, 25 Juli, het heeft eigenlijk geen zin precies alle data te vermelden, daar hij op de dagen waarop ik hem niet zag, ongetwijfeld ook aanwezig is geweest. De meeste scholeksters verdwijnen n.l. onmiddellijk wanneer 't water een stuk gevallen is, 't lijkt wel of ze daar een apart zintuig voor hebben, om dat zo precies te voelen. Ik heb het zo dikwijls gezien, dat ze onrustig werden, wanneer hun voedselterreinen, de slikken aan de Z.O. kant van de Nol, de banken in de Westerschelde, de kanten van het Sloe, droogvallen. Ze beginnen dan heen en weer te lopen, strekken de vleugels eens omhoog, gaan roepen en vliegen in grote zwermen verschillende richtingen uit. Er zijn altijd nablijvers, maar de witte behoorde altijd tot de eersten die er vandoor gingen.

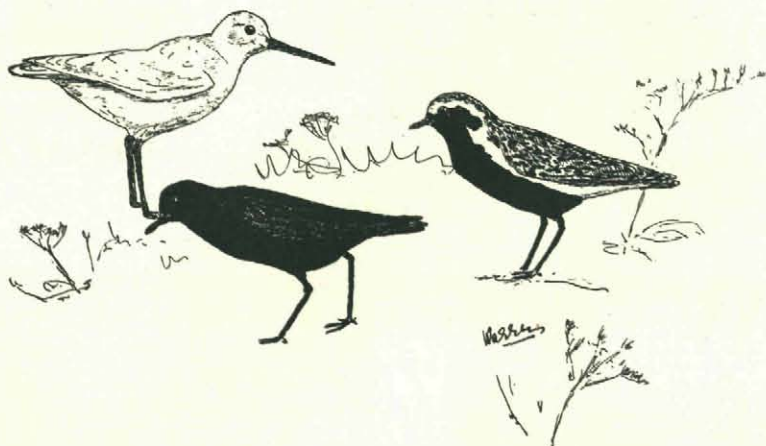
Bij laag water, of soms zelfs maar een uur na hoog water, of bij doodstroom, als alle slibvlakten niet geheel onderliepen, was de witte dus onvindbaar.

De vijfde Augustus bracht een nieuwe verrassing.

't Water was al een heel stuk weggeëbd toen ik 's avonds aan de Nol kwam. Juist gingen duizenden scholeksters er vandoor. In een klein troepje, dat op 't strand was achtergebleven, stond warempel weer een nieuwe „albino”. Zijn kop was nog al donker bruingrijs, voor de rest was hij licht zilvergrijs op de plaats waar een gewone zwart is. Slagpennen en staartzoom waren bruingrijs. Hoe ik ook zocht tussen de andere vogels, ik kon witte no. 1 niet vinden, en mijn geduld werd twee weken op de proef gesteld, n.l. tot 18 Aug. alvorens ik ze samen zag.

Die dag vond ik allereerst tussen de duizenden exemplaren in, mijn grijze vriend. Na eindeloos zoeken (het valt lang niet mee om uit zo'n enorme troep, die boven dien vaak op een enigszins golvend terrein zit, een bepaalde vogel, al heeft hij dan ook een afwijkende kleur, te vinden), zag ik ook de witte. Weer een ornithologisch genot van de bovenste plank! Eerst een witte, dan de kijker over een onafgebroken veld van zwarte scholeksterruggen laten gaan, om een lichtgrijze te zien!

Deze keer was tevens de laatste maal, dat ik de grijze heb gezien. De witte is nog veel langer gebleven, tot in September toe. Als gewoon gekleurde scholeksters zich

net zo gedragen als de witte, en waarom zouden ze dat niet doen, blijkt hieruit, dat de overzomerende, nog niet broedende scholeksters, zich maandenlang in een zelfde gebied ophouden.

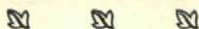
Nu het voorlopig slot van de geschiedenis. 25 Jan. '41. Het was hoog water. In de Nolhoek dreven nog grote tafelschotsen die geheel overdekt waren met rustende scholeksters. Het ijs smolt, daardoor kantelde soms een schots, zodat de vogels dan ijlings op de wieken moesten. In zo'n vluchtende troep zag ik opeens een albino, die over de Nol vloog, en daar neerstreek. Ik ging gauw daarheen, en zag een scholekster die oranje-bruin was gekleurd, zelfs nog al donker op de vleugels. Was dit mijn oude vriend, die zo verdonkerd was door de rui? Of weer een andere?

In ieder geval schijnt deze afwijking bij scholeksters meer dan eens voor te komen, ik hoorde nog van een ander geval bij Nieuwland ook.

Het loopt gemakkelijk in de gaten, doordat scholeksters over 't algemeen in zulke grote troepen bijeenkomen.

Borssele, 1941.

JOH. A. M. WARREN.

HET BELANG DER ZUID-LIMBURGSCHE GROTTEN VOOR HET VLEERMUIS-ONDERZOEK.

(Slot)

Wanneer we thans eens letten op die vleermuissoorten, welke weinig in de grotten voorkomen, dan blijkt uit tabel I direct, dat er van de 12 soorten drie bepaald zeldzaam zijn in de grotten. Wij laten daarvan enkele bijzonderheden volgen:

1) *Eptesicus serotinus*.

Deze soort komt, voor zoover wij weten, in het geheele land algemeen voor, zoowel 's zomers als 's winters; in de grotten troffen we er tot nu toe slechts tweemaal één aan:

21-3-1939 in den St. Pietersberg bij Petit Lanaye (België) (25); wijfje;

13-1-1941 in den Keerderberg bij Heer (47); wijfje.

2) *Myotis Bechsteinii*.

Deze soort is in Nederland alleen in winterslaap gevonden in den Sint Pietersberg. (Ned. gedeelte 8, 21, 3) *). In totaal zijn er 7 exemplaren gevonden:

5-2-1938 2 mannetjes

1-5-1938 2 „

11-9-1938 1 mannetje, 1 wijfje

9-1-1941 1 mannetje.

3) *Barbastella barbastellus*.

Dit [dier was tot voor kort zeer zeldzaam en uit Zuid-Limburg alleen bekend uit één vondst in den Louwberg, ruim dertig jaren geleden en misschien éénmaal uit een kelder onder de Kasteelruïne te Valkenburg.

*) Zoo juist deden wij nog de volgende waarnemingen, welke ook reeds in tabel I zijn aangegeven:

19-4-1941 in de Fluweelen Grot (Valkenburg) 1 wijfje

24-4-1941 „ „ Heerderberg 1 mannetje.